

AVOCATUL POPORULUI

*Domeniul privind
prevenirea torturii*

**Aprob,
Avocatul Poporului
Renate Weber**

Raport

privind vizita desfășurată la Centrul de primire în regim de urgență "Sf. Maria" Călărași

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

București – 2023

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009 România a ratificat Protocolul Opțional (OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului, îndeplinește atribuțiile de Mecanism național de prevenire a torturii (MNP) conform prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate în orice loc de detenție, în sensul art. 4 din OPCAT.

Astfel, în conformitate cu art. 34, art. 35 lit. a) și lit. b) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborat cu art. 19 lit. a) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante din 18.12.2002, MNP a efectuat la data de 27 iunie 2023 o vizită inopinată la Centrul de primire în regim de urgență "Sf. Maria" Călărași, având ca obiective: verificarea tratamentului aplicat beneficiarilor în vederea consolidării protecției acestora împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante și a exercitării fără discriminare a drepturilor și libertăților fundamentale, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, care pot apărea în timpul vizitei.

Echipa MNP a fost alcătuită din: doamna _____ – jurist, domnul _____, medic din cadrul instituției Avocatul Poporului - Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție și a altor pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante (MNP), doamna _____, asistent social colaborator extern și doamna _____, reprezentantă a Organizației Neguvernamentale Asociația ANAIS.

2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare efectuată

Serviciul social Centrul de Primire în Regim de Urgență (C.P.R.U.) „Sf. Maria” Călărași, cod serviciu social 8790 CR-C-II, era înființat și administrat de furnizorul Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (D.G.A.S.P.C.) Călărași.

Ca unitate de asistență socială, C.P.R.U. "Sf. Maria" Călărași funcționa fără personalitate juridică, în cadrul D.G.A.S.P.C. Călărași.

D.G.A.S.P.C. Călărași, în calitate de furnizor de servicii sociale era acreditată în condițiile Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare, începând cu data de 17.04.2014.

Centrul deținea licența de funcționare ca serviciu social seria LF nr. 000068 document valabil pentru perioada 20.06.2020 - 19.06.2025, în conformitate cu prevederile Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare, ce atesta respectarea prevederilor standardelor minime în vigoare specifice tipului de serviciu social furnizat (*Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială- Anexa 2 Standarde minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare organizate ca centre de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat sau exploatat*). Menținerea licenței serviciului social se realiza cu condiția îndeplinirii cerințelor și condițiilor, în conformitate cu standardele minime de calitate, ca cerințe minimale privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor.

Potrivit regulamentului de organizare și funcționare a centrului, beneficiarii serviciilor sociale acordate în Centrul de Primire în Regim de Urgență „Sf. Maria” Călărași erau copiii aflați în una din situațiile următoare: copil abuzat - fizic, psihic, verbal, emoțional, sexual; copil neglijat; copil exploatat. Beneficiarii direcți ai centrului erau copiii aflați în pericol iminent în propria familie sau în familia extinsă, precum și copiii aflați în aceeași situație în perioada plasamentului sau, în familie de plasament sau la asistent maternal profesionist.

C.P.R.U. Sf. Maria Călărași asigură copiilor pe o perioadă determinată găzduire, până la 180 de zile și funcție de situații se putea prelungi, îngrijire, hrană, reabilitare, educație formală și informală, sprijin emoțional, consiliere și pregătire în vederea integrării/includerii sociale.

Unitatea avea Autorizație Sanitară de Funcționare în termen legal, eliberată de către Direcția de Sănătate Publică.

Potrivit dispoziției nr. 199/28.03.2023 a directorului executiv al D.G.A.S.P.C. Călărași privind stabilirea capacității centrelor rezidențiale din subordinea D.G.A.S.P.C. Călărași, destinate copiilor/cuplurilor mamă-copil, centrul avea o capacitate de 22 de locuri.

Astfel, în cadrul C.P.R.U. puteau fi primiți 22 copii abuzați, neglijati sau exploatați, care aveau domiciliul sau au fost identificați pe raza administrativ-teritorială a județului Călărași.

Admiterea în cadrul C.P.R.U. "Sf. Maria" se realiza în baza deciziei directorului executiv al D.G.A.S.P.C. Călărași, privind plasamentul copilului în regim de urgență.

Fiecare copil aflat în situații de risc în propria familie/familia largită, sau în familia substitutivă familie de plasament, asistent maternal profesionist, identificat de specialiștii din echipa mobilă de intervenție din cadrul telefonului copilului, precum și copiii intrați în atenția serviciilor publice de asistență socială, urmare a sesizărilor primite de la alte persoane, erau evaluați și înregistrați la D.G.A.S.P.C.

Încetarea serviciilor se realiza numai cu pregătirea prealabilă a copiilor și în condițiile prevăzute de lege. În baza evaluării detaliate a situației copilului, managerul de caz putea formula următoarele propuneri care erau luate în considerare de către Comisia pentru Protecția Copilului sau instanța de judecată: reintegrarea copilului în familie, plasamentul în familia extinsă/persoană/familie, plasamentul la un asistent maternal profesionist, plasament într-un alt centru, adopția.

De asemenea, încetarea serviciilor oferite de C.P.R.U. Sf. Maria se mai întemeia și pe următoarele motive: la cererea beneficiarului care a împlinit 18 ani și încetarea de drept a acordării serviciilor (decesul beneficiarului).

Potrivit documentelor furnizate, în anul 2022 au fost rezidenți în centru 21 de beneficiari, iar în anul 2023, până la data de 21.04.2023, au fost rezidenți în centru 12 beneficiari. Ulterior aceștia au primit plasamente la Centrul de plasament "Sf. Ștefan" (C.S.S.) Perișoru, Complexul de Servicii Sociale pentru Copil și Familie (C.S.S.C.F.) SERA Călărași, Complexul de servicii (C.S.) Făurei, asistent maternal profesionist, rude, iar 3 frați au fost reintegrați în familia tatălui. În cazul unui beneficiar a fost sistată măsura de protecție la solicitarea tânărului, la împlinirea majoratului, iar în cazul altui beneficiar s-a instituit tutela.

La data vizitei, în C.P.R.U. se aflau următorii beneficiari: o beneficiară în vârstă de 9 luni, copil nedeclarat, în cazul căreia s-au efectuat demersurile necesare pentru înregistrarea tardivă a nașterii; ulterior, după obținerea certificatului de naștere, copilul urmând să fie plasat la un asistent maternal profesionist. Copilul se afla în C.P.R.U. din data de 15.06.2023, la solicitarea urgentă a tatălui, mama părăsind domiciliul către o destinație necunoscută, fiind adus de către echipa mobilă din cadrul D.G.A.S.P.C. Călărași.

Un beneficiar în vârstă de 7 ani se mai afla în C.P.R.U. Călărași din data de 22.06.2023, fiind adus de către reprezentanții Postului de Poliție Grădișteea. Cazul acestuia se afla în stadiu de identificare de alternative familiale de îngrijire.

Două beneficiare în vârstă de 2 și 3 ani erau găzduite împreună cu mama lor în vârstă de 20 ani (fostă rezidentă a C.S.S. Perișoru). Potrivit informațiilor comunicate, cuplu mama - copil era în dificultate prin lipsa unui spațiu de locuit, fiind adus de către organele de poliție. Beneficiarele au fost înscrise la Centrul de zi din cadrul Complexului de Servicii Sociale pentru Copil și Familie (C.S.S.C.F.) SERA Călărași, iar mama a fost sprijinită în demersurile pentru eliberarea cărții de identitate și pentru obținerea alocației de stat pentru copil. Cuplul urma să fie transferat, în funcție de locurile disponibile, în Centrul Maternal Călărași. **Având în vedere că la data vizitei nu a fost prezentat echipei MNP niciun document din care să rezulte motivul pentru care se aflau în centru, se recomandă clarificarea de urgență a situației acestora.**

C.P.R.U. Sf. Maria funcționa cu un număr de 22 de angajați cu normă întreagă, dintre care:

- a) personal cu funcție de conducere: 1 șef de centru;
- b) personal de specialitate de îngrijire și asistență; dintre care personal de reabilitare și educație: 1 psiholog, 1 asistent social, 4 educatori, 3 supraveghetori de noapte;
personal asistență medicală: 1 medic, 4 asistente medicale;
- c) personal administrativ: 1 administrator, 1 magaziner, 2 muncitori, 2 îngrijitoare, 1 conducător auto.

Potrivit statului de funcții, în cadrul centrului era vacant postul de medic și temporar vacant un post de educator. Îngrijitorii, asistentele medicale, educatorii, supraveghetorii asigurau continuitatea activității lucrând în ture de 12 ore, iar ceilalți angajați lucrau în program de 8 ore. Personalul unității a fost instruit cu privire la temele prevăzute în standardele minime de calitate.

Procedurile erau elaborate conform Ordinului Ministrului Muncii și Protecției Sociale nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție special, anexa 2, de către furnizorul de servicii sociale și erau prelucrate și aduse la cunoștință personalului unității.

Amplasamentul și amenajarea interioară a C.P.R.U. „Sf. Maria” Călărași erau în concordanță cu nevoile de asistență ale beneficiarilor: dormitoarele cu grup sanitar interior, sală de mese, spații pentru recreere, centrală proprie, izolator cu grup sanitar propriu; curtea era amenajată cu spații destinate plimbărilor și a diferitelor activități, dispunând de topogoaane și leagăn.

În fiecare dormitor se regăseau noptiere individuale și dulap pentru haine, **însă spațiul nu era personalizat**. Fiecare beneficiar avea propriile obiecte igienico-sanitare (periuță de dinți, pastă, prosop). Grupul sanitar era dotat cu vas de toaletă, chiuvetă, duș/cadă, instalații de apă rece și apă caldă, hârtie igienică și săpun. Lenjeria din dormitoare era curată, la fel și saltelele. Fiecare beneficiar avea propria îmbrăcăminte și încălțăminte.

Spălătoria era într-o stare necorespunzătoare, prezentând igrasie și necesita lucrări de reparații, însă potrivit informațiilor comunicate, atât C.P.R.U. „Sf. Maria” Călărași, cât și D.G.A.S.P.C. Călărași, care funcționa în aceeași clădire, urmau a fi relocate în cursul anului 2023.

S-au solicitat spre consultare dosarele personale și sociale ale beneficiarilor din centru. Dosarele beneficiarilor erau depozitate în biroul personalului de specialitate, într-un dulap închis.

În urma verificării dosarelor sociale și cele personale ale beneficiarilor s-a constatat că, în cazul unui beneficiar **evaluarea nu a fost realizată la termen și pe celelalte documente din cadrul dosarului social nu au fost regăsite parafele aferente specialiștilor echipei multidisciplinare**.

În urma discuției purtate cu personalul de specialitate, în ceea ce privește realizarea activităților din programul de activități de recreere și socializare a centrului, acesta a semnalat faptul că nu exista timpul necesar pentru realizarea integrală a activităților consemnate.

În ceea ce privește protecția împotriva abuzurilor, nu au fost consemnate în registru cazuri de abuz sau discriminare pe anul 2023, până la data vizitei. În anul 2022, au fost consemnate patru cazuri de posibile abuzuri fizice, sexuale și altercații, 3 petrecute în centru între beneficiari și unul în afara centrului, precum și măsurile luate. În toate situațiile au fost sesizate organele de poliție și declanșate cercetările penale în 3 cazuri; într-un caz a fost aplicată amenda contravențională, iar un minor a fost inclus într-un program de consiliere psihologică. Cu privire la aceste cazuri au mai fost înștiințați directorul executiv al D.G.A.S.P.C. Călărași, șeful de centru și managerul de caz.

În centru au fost aplicate chestionare privind protecția beneficiarilor împotriva abuzului, iar cutia de sesizării și reclamații era amplasată la loc vizibil.

O parte din beneficiarii din centru erau școlarizați la două unități de învățământ din Călărași, pe care le frecventau, fiind însoțiți de către un educator și un șofer.

Incidentele legate de absența fără permisiune din centru erau monitorizate, ca și cele

legate de deviații comportamentale sau de orice altă natură, fiind înregistrate în registrul de incidente al centrului. **În anul 2022 au fost înregistrate 26 de cazuri de absențe fără permisiune, iar în anul 2023, până la data vizitei, 48 de astfel de cazuri, potrivit registrului privind absențele nemotivate.** În aproximativ 2/3 din aceste situații au fost implicați aceeași beneficiari, cu vârste cuprinse între 15 ani și 17,7 ani. O parte din aceste incidente au avut drept cauză consumul de băuturi alcoolice, unele fiind introduse în centru.

În cadrul C.P.R.U. „Sf. Maria” Călărași era angajat un asistent social, care participase la cursuri de formare profesională continuă.

Registrele verificate erau toate completate corespunzător, conform standardelor minime de calitate: Registrul de vizite; Registrul de evidență privind informarea beneficiarilor; Registrul de evidență a cazurilor de abuz; Registrul de sesizării și reclamații; Registrul de evidență a incidentelor deosebite; Registrul de evidență intrări/iesiri; Registrul de evidență privind perfecționarea continuă a personalului.

Asistența medicală era asigurată de o echipă multidisciplinară formată din: un medic de familie specialist, cu care D.G.A.S.P.C. Călărași avea încheiat un contract de prestări servicii, 4 asistenți medicali, un psiholog și 4 instructori de educație.

Asistența medicală acordată beneficiarilor centrului se realiza de către un medic de familie, care avea ca responsabilitate monitorizarea stării de sănătate a acestora, cel puțin o dată pe săptămână, sau ori de câte ori era nevoie, aflat în bună interrelaționare cu asistenții medicali prin care se asigura acest serviciu de permanență, în ture. Copiii se regăseau înscrși pe lista de capitație a medicului, fiind luați în evidență la Casa Asigurărilor de Sănătate Călărași, beneficiind astfel de asistență medicală conform normelor legale în vigoare.

Datele de contact ale medicului de familie și/sau ale altor cadre medicale, precum și numerele de telefon pentru situații de urgență de natură medicală - 112 și telefonul copilului-119 erau afișate la cabinetul medical și la avizier, într-un loc vizibil întregului personal și copiilor.

În vederea admiterii noilor beneficiari (copii abuzați fizic, psihic, verbal, emoțional sau sexual, neglijați, exploatați), în centru exista un protocol referitor la evaluarea stării de sănătate inițiale a acestora privind riscurile epidemiologice pentru ceilalți beneficiari, deja cazați, după cum urmează:

- igiena corporală a acestora se efectua de către asistentele medicale;
- medicul de familie întocmea o fișă medicală individuală în baza unui examen obiectiv și a unei anamneze, unde era cazul;

- se asigura servirea meselor și cazarea noilor beneficiari în izolator, până a doua zi când se primeau rezultatele de la laborator cu privire la analizele medicale stabilite de către medicul de familie cu ocazia efectuării primului control medical sumar;
- după interpretarea investigațiilor de laborator, începând cu a doua zi, dacă se constata că aceștia nu prezentau pericol epidemiologic pentru ceilalți copii, se realiza cazarea lor în unul din cele 22 de locuri disponibile în centru.

Tuturor copiilor li se întocmea Fișa medicală, Fișa de evaluare a stării de sănătate, Planul individualizat de protecție, Programul de intervenție specifică și Programul de acomodare al copilului în Centru.

Au fost verificate înscrisurile din dosare medicale, registrele de consultații, unde erau consemnate starea generală și de sănătate a copilului, dacă a fost nevoie de îngrijiri medicale de specialitate, datele cu privire la vaccinări/imunizări, analize medicale (testare HIV, RPR sifilis, IDR_PPD; COVID-19), monitorizarea stării de sănătate de către medicul de familie/pediatru/asistent medical, profilaxia îmbolnăvirilor, tratamente de specialitate.

S-au verificat în mod aleator câteva dosare medicale, ce au relevat efectuarea la timp a evaluărilor medicale ale beneficiarilor, prin implicarea personalului medical, demonstrându-se, prin înscrisuri, o bună supraveghere medicală, o prevenție adecvată, precum și instituirea promptă a tratamentelor medicale împiedicând apariția recurențelor și cronicizarea bolilor acute.

Referitor la prescrierea tratamentelor, medicul de familie prescria un tratament gratuit pentru fiecare beneficiar care era bolnav, urmând să i se administreze tratamentul de către asistentul medical. Medicamentele erau păstrate în condiții corespunzătoare de igienă și siguranță, într-un dulap închis în cabinetul asistenților medicali.

La momentul vizitei existau stocuri suficiente de medicamente uzuale și de primă necesitate. Materialele igienico-sanitare pentru uzul personal al fiecărui copil erau distribuite în mod corespunzător, ținând cont și de preferințele copiilor. Exista o trusă medicală de acordare prim ajutor.

Consultațiile medicale de specialitate (neurologie, psihiatrie, medicină legală etc.), evaluarea și prelungirea certificatelor de încadrare în grad de handicap ale copiilor cu nevoi speciale sau pentru cazuri de agravare a bolilor existente erau asigurate prin prezentarea beneficiarilor la spitale sau policlinici din Călărași și chiar din București (un caz de politraumatism cu TCC și fractură cominutivă a articulației gleznei, avulsie falanga proximală police care a necesitat intervenție chirurgicală ortopedică în anul 2022).

Din discuțiile cu personalul centrului, s-a constatat că nu s-au desfășurat cursuri de prim ajutor pentru toți angajații centrului. Centrul trebuie să se asigure că se vor organiza sesiuni de instruire și formare profesională privind acordarea de prim ajutor, organizate prin Direcția de Sănătate Publică Călărași.

Cabinetul medical al asistenților medicali era dotat cu mobilier și aparatură potrivit baremului minimal prevăzut de Ordinul ministrului sănătății și familiei nr. 153/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale. Starea de igienă și de curățenie era corespunzătoare.

Alimentația beneficiarilor

Hrana zilnică a beneficiarilor era asigurată și preparată de către o firmă de catering. Servirea mesei se făcea în sala de mese, care se afla în continuarea bucătăriei și era dotată cu mese și scaune. Bucătăria centrului avea dulap pentru veselă (aceasta fiind bine aranjată), aparatură electrocasnică, aragaz, hotă, toate păstrate în stare de igienă și curățenie adecvate.

Echipa de vizită a cerut să-i fie puse la dispoziție meniurile pe luna în curs și după verificare s-a constatat că erau formate din cele 3 mese principale (mic dejun, prânz și cină) și două gustări, potrivit Modulului III Viața cotidiană -Nevoi curente, Standard 1- Alimentație, Subpartea 3: S1.3 din Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 25/2019, anexa 2 *Centrul asigură fiecărui copil alimentația necesară, adecvată vârstei și nevoilor sale. Centrul asigură copiilor 3 mese principale și gustări între mese. Alimentația zilnică conține fructe și legume proaspete, specifice fiecărui sezon. Copiilor li se oferă o alimentație dietetică. Meniul și programul de masă sunt stabilite în funcție de nevoile, vârsta, preferințele și programul zilnic al copiilor. Centrul oferă copiilor, la solicitarea acestora, un supliment de hrană, dacă este cazul.*

S-a constatat că **nu era menționat necesarul zilnic de calorii și substanțe nutritive pentru copii și adolescenți**, conform dispozițiilor legale menționate care prevăd că: *La stabilirea meniurilor se respectă necesarul zilnic de calorii și substanțe nutritive pentru copii și adolescenți, aprobat prin Ordinul Ministrului Sănătății nr. 1456/2020 pentru aprobarea Normelor de igienă privind unitățile pentru ocrotirea, educarea și instruirea copiilor și tinerilor.*

3. Recomandări

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

Conducerii Centrul de primire în regim de urgență "Sf. Maria" Călărași să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Organizarea de sesiuni de instruire și formare profesională privind acordarea de prim ajutor;
2. Stabilirea necesarului zilnic de calorii și substanțe nutritive, chiar dacă hrana este asigurată de o firmă de catering;
3. Aplicarea parafei de către specialiștii echipei multidisciplinare, pe documentele beneficiarului și semnarea acestora;
4. Realizarea evaluării beneficiarului la termen sau imediat ce se produce o schimbare în asistare;
5. Clarificarea, de urgență, a situației mamei și a copiilor ei minori, care se aflau la data vizitei în centru, având în vedere că nu exista niciun document din care să rezulte motivul pentru care se aflau în unitate;
6. Încurajarea beneficiarilor să își personalizeze spațiul propriu, astfel încât să se creeze un ambient interior cât mai prietenos și confortabil;
7. Creșterea implicării beneficiarilor în activități destinate socializării și recreerii și diversificarea acestor activități;
8. Diminuarea cazurilor de absențe fără permisiune ale beneficiarilor din centru printr-o supraveghere mai atentă (având în vedere inclusiv faptul că se introduceau băuturi alcoolice în centru) și o consiliere psihologică mult mai activă a beneficiarilor, având în vedere că în anul 2022 au fost înregistrate 26 de cazuri de absențe fără permisiune, iar în anul 2023, până la data vizitei, 48 de astfel de cazuri; cooptarea acestor beneficiari în cadrul unor activități educaționale, recreative, sportive, de ergoterapie (muzică, pictură, desen, s.a.).

București, 16 august 2023

